

روت

۱

بیوه بیسن نعومی

۱ زمونه که هنی پادشاهه وَر قوم اسرائیل حکومت نم کورد و داورون حکم کوردن، سرزمین اسرائیل گروفتار قحطی بیس بید. پیاپه آ شر بتلجم یهودا سی دل قحطی پی زونه و دو کووکش آ ولایت خودش به سرزمین موآب کوچ کورد. ۲ نوم او پیا الیملیک و نوم زونش نعومی بید و کووکونش محلون و کلیون نومشون بید. هُنون آ قوم افراته آ بتلجم یهودا بیدن. پ هُنون به دیار موآب رفتن و اونجون موندن. ۳ اما الیملیک، مِره نعومی مورد و او پی دو کووکش تِنا موند. ۴ کووکون نعومی پی دو دختر موآبی به اسماء عرفه و روت عروسی کوردن. نهنگ ده سال بعد ۵ هر دون هُنون، یعنه محلون و کلیون آم موردن. ایطو بیس که نعومی، هم مَرش و هم کووکونش آ دس دا و تِنا موند.

وفادوری روت

۶ پ نعومی پی بیونش ورسید تا آ دیار موآب ورگرده چو م موآب شنفت بید خداوند قوم خوشه برکت داس و به هُنون خوراک داس. ۷ او پی دو پیش آ جایه که م وان ساکن بید، رونه بیس تا به سرزمین یهودا ورگرده. ۸ اما وختی وندن ره، نعومی نظرش ورگشت و به بیونش گف: «شُمون پی مو مبیایه. به خونا خوتون، پیش مارونتون ورگرده. خداوند شُمون برکت دَهه، هموطو که شُمون به مونو کووکونم خوبی کورده. ۹ اِمِد دارم به لطف خدا ترسه بووه آندو شی گنه و خوشبخت بووه!» اوسون نعومی هُنون بوسید و هُنون پی صدا بلند گریوسن ۱۰ به نعومی گفتن: «أمون مَحَم پی تو پیش قوم تو آیم.» ۱۱ اما نعومی

گُف: «ای دختر توئم بتره ورگرده. آچه پی مو آیه؟ آیا کووکون دِگه م رجم دارم تا سی شمون مَره بوون؟^{۱۲} نه ای دختر توئم، پیش ال تبار خوتون ورگرده، ره خوتونه در پش گره چو مو سی شی کوردن خلی پیژم. حتی آر گوؤم هنی سیم امیده هی و همی امشو ام شی کُئم و کووکونه ام زایم^{۱۳} آیا بندیر منه تا گپ بوون؟ آیا پی گسبه دِگه شی تم گنه؟ نه، دختر توئم آ وضعه که سی شمون پیش او مَسه متاسفم. خداوند مون طوره تنبه کورده که باعث آزوردی شمونم بیسم.»^{۱۴} پ پی صدا بلند گریوسن و عرفه حسی خوشه بوسید و آزش سوا بیس، اما روت آ او سوا نبیس.

^{۱۵} نعومی به روت گُف: «بین، زونه برار مرت پیش قوم خودش و خدایون خودش ورگشته، تو ام همی کار کن و ورگرد.»^{۱۶} اما روت جوواب دا: «اصرار مکن که تون هلم و آ پیشت ورگردم. هر جا که رووی پی تو ب آیم و هر جا که منی، بمئم. قوم تو قوم مو و خدات خدا مو بیووه.^{۱۷} هر جا که میری، بمیزم و همونجون دفن بووم. خداوند مون سخت سزا دهه آر حتی موردن مون آ تو سوا گنه.»^{۱۸} چو نعومی دید که روت مصممه که پی او رووه، دِگه هیچ نگف.

ورگشتن به بتلحم

^{۱۹} پ هر دون روئه بیسن تا یانکه به بتلحم رسیدن. وختی به بتلحم رسیدن، قبه آ مردم شر سی دیدن هنون او من بید و زنون پیرسیدن: «آیا یان نعومی؟»^{۲۰} نعومی هنون گُف: «دِگه مون نعومی که معنیش خوشحاله بونگ مکنه بلکه مون ماره یعنه تحل بونگ گنه، چو خداوند زندگی مون تحل کورده.^{۲۱} مو پُر رفتم، اما خداوند مون خولی ورگردونید. آچه مون نعومی بونگ گنه در حاله که خداوند ری خوشه آ مو لرنیده و مون به ای مصیبت گپ گروفتار کورده؟»

^{۲۲} وختی که نعومی و روت آ موآب به بتلحم رسیدن، معاد درو جو بید.

ملاقات روت و بو عز

^۱ م بتلحم پیا پیلدار و سرشناسه به نوم بو عز زندگی بکورد که آ قومون مَره نعومی بید.^۲ روزه روت به نعومی گُف: «هل تا به کشتزارا روؤم و م زمین گسبه که مون ره دهه خوشه چئم تا خوشاییه که بعد آ درو بمنن، گرد کُئم.»

نعومی گُف: خلی خوب دختَرُم رو.»^۳ پ روت به کشتزار رفت و مشغول خوشه چنی بیس، آ قضا کشتزاره که او م وان خوشه بچند آ بو عَز قوم مره نعومی بید. او آ قوم اَلِیْمَلِک بید. ^۴ قدره بعد، بو عَز آ بت لِحْم به کشتزار اومه: به دروگرون سلام کورد و گُف: «خداوند پی شُمون با!» جوواب دان: «خداوند تون برکت دهه!»^۵ اوسون بو عَز آ خادومه که سر دروگرون گُماشته بیس بید، پرسید: «ای زونه جَوون کیه؟»^۶ خادومه که سر دروگرون گُماشته بیس بید، جوواب دا: «یان همو زونه جَوون موآبیه که پی نعومی آ دیار موآب ورگشته.»^۷ او امروز سحر اومسه اینجون و آ مو اجازه گروفته تا دُما دروگرون خوشه چنه. آ سحر تا ایسون مشغول خوشه چنیه و تِنَا تِکِه زر سایه بون اسراحت کورده.»

^۸ اوسون بو عَز به روت گُف: «دختَرُم، گوش ده. به کشتزار دِگه سی خوشه چنی مرو و اینجون ترک مکن و اینجون پی کنیزوئم منات.»^۹ تیات و ر کشتزاره بووه که م وان درو بکین و آ دُما هُنون رو. هُنون امر کوردمه که مزاحمت نبون و هر وخت تَنُشه بیسی، پیش کیزا رو و آ اووه که جَوونون بگش، نوش.»^{۱۰} روت به ری اُفتید، آ او تشکر کورد و گُف: «آچه پی یانکه دونه مو یه غریبم، مون مُحبت گُنه؟»^{۱۱} بو عَز جوواب دا: «دوئم بعد آ موردن مَرِت چَقْدَه حَسِیْتَه مُحَبْت کوردیه و چطو سی دل او بووه و مار و زادگا خوته ترک کوردیه و پی او به اینجون اومییه تا بن قومه زندی گنی که هُنون نَم اِشَنوسی.»^{۱۲} خداوند، خدای اسرائیل که به او پَنه اوردیه پاداش ای فدوکوری تون بدهه.^{۱۳} اوسون روت در جووابش گُف: «ای سرورُم، شُمون نسبت به مو خلی لطف داره. مو حتی یکه آ کنیزون شُمون ام به حساب نمیایم، اما پی ای وجود پی حرفاتون مون دلدوری بدهه.»

^{۱۴} وخت نهار، بو عَز اووه بونگ کورد، گُف: بیو غذا خور. روت رفت و پیش دروگرون نشس و بو عَز غذا مفصله نوهاش وند، روت خورد و سر بیس و آ او غذا تِکِه ام اضاف موند.»^{۱۵} وختی سی خوشه چنی ورسید، بو عَز خادومونش امر فرمود، گُف: «هله آ منجا بافا کشتزار ام خوشه چنه و مزاحمش مبابه.»^{۱۶} در ضمن بطور عمدی خوشاییه آ بافا گُشه در، هله تار ری زمین اُفتن و او هُنون گرد گُنه و غِضِش مکنه.»

^{۱۷} پ روت کُل روز م کشتزار خوشه چنی کورد. اوچپاییه که گرد کورد بید کُفت و چن ده کیلو جو عمل اومه.^{۱۸} پ روت هُنون پی باقه غذا ظورش ورداشت به شر پیش خَسِیش بُورد.^{۱۹} خَسِیش آ او پرسید: «امروز کجا خوشه چنی کوردی؟ کجا کار کوردی؟ خدا به وانکه به تو توجه کورده برکت دهه.»

پَ روت به خَسِيش گُف پيش كى كار كورده و گُف: «نوم پيايه كه امروز پيش او كار كوردم، بوَعَز.»^{۲۰} نعوْمى به پيش گُف: خداوند اووه بركت دهه! خداوند به ميره مرحوم تو احسان كورده و لطف خوشه اُ مومن دَرغ نكورده اى شخص اُ قومون نزيك اُ مومن كه تَره قِيمومون بووه.»^{۲۱} روت به خَسِيش گُف: «او مومن گُف، ”پى كنيزون مو منات، تا وختى كه گُل محصول مومن درو گُزن.“»^{۲۲} پَ نعوْمى به پيش روت گُف: «دخترُم، بتره كه پى كنيزون بوَعَز خوشه چنى، سى يانكه كشتزار بوَعَز اُ هر جايه دگه سى تو امن تره.»^{۲۳} ايطو روت تا آخر فصل درو جو و گنوم پى كنيزون بوَعَز موند تا خوشه چنى گُنه و پى خَسِيش زندي بكورد.

۳

روت و بوَعَز م خرمنگا

^۱ روزه نعوْمى، خَسى روت، اووه گُف: «دخترُم، ايسون وختش رَسيده كه ميره سیت پدا گنم تا زندیت سر و سامونه گره. ^۲ هميطو كه دونى بوَعَز كه تو م كشتزارش خوشه بچندى، اُ قومون نزيك اُ مومن. او اَمشو م خرمنگا، جو غربال گُنه. ^۳ پَ رو حموم و عطر زن و بترين جومته وت گن و به خرمنگا رو. اما مهل بوَعَز تون بينه، تا وختى كه شومشه خوره و خفته. ^۴ دلت ده بين جا خفتيدنش كجاس. اوسون رو او چيه كه رى پاهاش بسه يه لا زن و همونجون جُف پاهاش خفتك. اوسون او به تو بگووه كه چه وا گنى.»^۵ روت گُف: «خلى خوب، همى كار بگنم.»

^۶ پَ روت به خرمنگا رفت و طبق اوچيايه كه خَسِيش به او دستور دا بيد، عمل كورد. ^۷ وختى بوَعَز خورد و نوشيد و سير ببس، جُف بافا جو دراز كَشيد و خفتيد. اوسون روت يواش و اروم اوومه او چيه كه رى پاها بوَعَز بيد كنار رند و همونجون دراز كَشيد. ^۸ وسطا شو، بوَعَز اُ خو پرس و وختى ورگشت ديد كه زونه پيش پاهاش خفتيده! ^۹ گُف: «تو كى؟» روت گُف: «كنيزت روتُم. دلم مَخو سايت بالا سَرُم بووه، سى يانكه تو قوم نزيك مونى.»^{۱۰} بوَعَز گُف: «دخترُم، خداوند تون بركت دهه! اى مُحبت آخر تو اُ مُحبت اولى بتره، سى يانكه اُ دُما پياهون جون، چه فقِر و چه غنى، نرفتى. ^{۱۱} پَ ايسون، اى دخترُم، مترس. اوچيايه كه مَخوسى، سیت بگنم چو همه همشريون مو دونين كه تو زونه خوب و نجيبه هسى. ^{۱۲} دُرسه كه مو قوم نزيك مَرَت هسُم، اما قوم نزيكتر اُ مومت دورى. ^{۱۳} اَمشو اينجون منات و مو صوبا سحر موضوع

پی او در میون وُئِم. آر او مخاس پی تو ازدواج کُئِه، هِل پی تو ازدواج کُئِه، اما آر روضی به ای کار نیید، به خداوند زنده قسم که خودم حق تون آدا بگنم. فعلا تا سحر اینجون خُفتک.»

۱۴ پ روت تا سحر پیش پاها او خُفتید و افسر نوها یانکه هوا روشنا بووه ورسید، سی یانکه بو عَز به او گُف بید: «مَهَل گسبه فَمَه که تو آمشوم خرمنگا، پیش مو بیدیه.»^{۱۵} او همیطو به روت گُف: چارقد خوتَه پِم کُن. روت چارقد خوشه پِم کورد و بو عَز چِن بیس کیلو جو م وان رخت و سر شون روت وند تا به خوتَه بَرَه.^{۱۶} وختی پیش خسی خودش او مَه، او پرسید: «چه بیس دخترُم؟» اوسون روت کُل ماجران سیش تعریف کورد^{۱۷} گُف: «او ای شیش پمونه جوو به مو دا و گُف: ”دَس پتی پیش خسییت مورگرد.“^{۱۸} نعومی جواب دا: «دخترُم، صبر کُن تا بینم چه پش میایه، سی یانکه بو عَز تا ای کار تموم نگنه آروم نم گِرَه.»

۴

روت پی بو عَز شی بگنه

۱ اما بو عَز به دروازه شر که محل گرد بیسن جوماعت مردم بید رفت و اونجون نشس. اوسون او پیا که نزیکترین قوم مره نعومی بید اونجون او مَه. پ بو عَز او وه بونگ کورد و گفتش: «ای رفیق بیو اینجون!» مَحُم چِن کلمه پی تو قصه کُنم، او مَه او مَه و پیش بو عَز نشس.^۲ بو عَز ده نفر آ ریش سفدون شر دعوت کورد بید تا شاهد بوون.^۳ اوسون بو عَز به قوم خودش گُف: «دونی نعومی آ سرزمین موآب ورگشته؟ او مَخو ملک برارمون الیملک فروشه.»^۴ پ فکر کوردُم تون آ ای ماجرا باخبر کُنم و گوومت تا آر مایلی، در حضور ای جمع وان خری. آر خریدار وانی ایسون گو و اِلا خودم وان بخزم. اما تو ور مو مقدمی و بعد آ تو حق مون که او ملک خرومش. او پیا جواب دا خلی خوب، مو وان بخزم.»^۵ اوسون بو عَز به او گُف: «تو که زمین بخری وظیفه دوری پی روت آم عروسی کُنی تا بچه دار بووه و بچونش وارث او زمین بوون و به ای وسیله نوم مِرَش زنده مَنَه.»^۶ اما او پیا گُف: «آر ایطورَه مو آ حق خرید زمین بگذردُم، سی یانکه نَحُم بچه روت وارث ملک مو بووه. تو خودت وان خرش.»

۷ م او زمون م اسرائیل رسم بید که هر وخت گسبه مخاس حق خریدن ملکیه به یکه دگه واگذار کُئِه، کوششه آ پاش بدرورد و به او بدا. ای عمل، معاملنه

پیش مردم معتبر کورد ^۸ پَ او پیا وختی به بو عَزْ گُف: تو او زمین خَرش، کوشِشَه آ پاش دِرُورد و به او دا. ^۹ اوسون بو عَزْ به ریش سَفِدون محل و مردمه که اونجون وسیده بیدن گُف: «آمروز شُمون شاهیده که مو گُل مایملک الیملک و گُل مایملک کلیون و محلون آ دَس نعومی خریدم. ^{۱۰} در ضمن پی روت موآبی، زونه بیوه محلون عروسی بگُم تا او کووکه زایه و وارث مره مرحومش بووه و به ای وسیله نومش م قومون و زادگاش زنده مَنه. ^{۱۱} گُل ریش سَفِدون و مردمه که اونجون بیدن گُفتن: اُمون شاهد ای معامله هسیم. خداوند ای زوننه که به خونه تو بمیایه، لِفِ راحیل و لِیه گُنه که بچون زیاده سی یعقوب اُوردن. بووه که تو م افراته و بتلجم معروف و خوش بخت بووی ^{۱۲} و به واسطه بچونه که خداوند آ ای زونه جَوون به تو ببخشه، اِل تبار تو لِفِ اِل تبار فارص کووک تمار و یهودا بووه.»

روت سی بو عَزْ کووکه بزایه

^{۱۳} پَ بو عَزْ پی روت عروسی کورد و خداوند به هُنون کووکه بخشید. ^{۱۴} زنون شَر بتلجم به نعومی گُفتن: خداوند شکر که تون بی سرپرست نَهشت و نوه به تو بخشید. بووه که او م اسرائیل معروف بووه! ^{۱۵} بیت که تون دوس داره و سی تو آ هَف کووک پتر بیده، کووکه به دنیا اُرده. ای کووک جَوون تون تازه بگُنه و وخت پیری دلش وَر تو بدهه. ^{۱۶} اوسون نعومی طفل اُنیش گروفت و دایه او بیس. ^{۱۷} زنون همسایش طفل اسم وندن، گُفتن: «کووکه سی نعومی به دنیا اومسه» و اووه عوید بونگ گُتم. او بووه یسا، بووه داوود پادشا بید.

نسب‌نومه داوود پادشا

^{۱۸} یان نسل فارص: فارص بووه حصرون بید؛ ^{۱۹} حصرون بووه رام، رام بووه عمیناداب، ^{۲۰} عمیناداب بووه نحشون، نحشون بووه سلمون، ^{۲۱} سلمون بووه بو عَزْ، بو عَزْ بووه عوید، ^{۲۲} عوید بووه یسا و یسا بووه داوود پادشا بید.